

ADAPTÁCIA

MIROSLAVA VARÁČKOVÁ

ADAPTÁCIA

MIROSLAVA VARÁČKOVÁ

ADAPTÁCIA

MIROSLAVA VARÁČKOVÁ

slovar

Copyright © Miroslava Varáčková 2015

Cover illustration © Peter Budinský 2015

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2015

ISBN 978-80-556-1322-2

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

„Nikto nedáva viac ako ten, čo dáva nádej.“

L. N. Tolstoj

Prvá část:

CESTA

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry, no matter how small, should be recorded to ensure the integrity of the financial data. This includes not only sales and purchases but also expenses, income, and any other financial activities.

The second part of the document provides a detailed breakdown of the accounting process. It outlines the steps from recording transactions to the preparation of financial statements. This includes identifying the accounts affected by each transaction, debiting and crediting the appropriate accounts, and ensuring that the accounting equation remains balanced.

The third part of the document focuses on the analysis and interpretation of the financial statements. It explains how to use the income statement, balance sheet, and statement of cash flows to assess the company's financial health and performance. It also discusses the importance of comparing the company's results to industry benchmarks and historical data.

The final part of the document concludes with a summary of the key points discussed. It reiterates the importance of accuracy, consistency, and transparency in the accounting process. It also provides some final thoughts on the role of accounting in the overall success of a business.

Ulica, ktorou kráčam, mi pripomína domov. Vysoké budovy, úzka cesta lemovaná množstvom rozbitých lúčok, niekoľko vyhasnutých, mlkvyh reklamných pútačov, ktoré poznačil čas. Prebehnem po nich pohľadom, no snažím sa nevenovať im pozornosť. Nebolo by dobré, ak by som si čokoľvek z toho, čo vidím, priveľmi pripúšťala. I tak mám čo robiť, aby som vládala ísť ďalej a nezospala sa tak ako mnohí predom mnou. Ako mnohí z malej hŕstky nás, čo sme prežili.

Vlečiem sa pomaly, na chrbte plecniak s vecami, ktoré mi zostali a ktoré nevyhnutne potrebujem pre život. Niekoľko tablietiek na vyčistenie vody, deka, zopár konzerv s ovocím a mäsom, termoflaša, fotky, stará empétojká na solárne nabíjanie, ktorú si púšťam vo chvíľach, keď mi je najťažšie, a rukou kreslená mapa, čo mi dal pred svojím odchodom Noe. Tá znamená pre mňa najviac. Predstavuje nádej a bez nádeje by som sotva dokázala čo i len dýchať.

Tesne pred zničeným mostom vedúcim ponad železničné koľaje si sadnem na obrubník a doprajem svojim unaveným nohám krátku úľavu. Nemám sa kam ponáhľať. Už nie.

Svaly ma bolia, chodidlá pália od dlhej chôdze. Ani si nepamätám, kedy naposledy som sa pohodlne stúlila do mäkkého kresla, stiahla nohy pod seba a oddala sa pocitu bezpečia.

Ten mi chýba azda najviac. Spolu s rodinou. Zo všetkého, čo sa mi stalo, najhoršie vnímam osamelosť. Som ňou presiaknutá až do špiku kostí. Chýba mi ľudské teplo, chýbajú mi rozhovory, dotyky, pohľady, chýbajú mi ľudia. Niekedy ani neviem, či má toto všetko zmysel. Putujem dlhé týždne a vôbec netuším, čo ma v cieľi čaká. Možno len trpké sklamanie. Ktovie. Často si opakujem, že musím veriť, že sa nesmiem vzdať, že treba pokračovať, aj keby krok vpred mal byť to posledné, čo vo svojom živote urobím. Lebo zomrieť ako človek, ktorý sa celkom opustil a zriekol nádeje, je ten najdesivejší koniec, aký si dokážem predstaviť.

Keď som bola malá, obdivovala som jedného chlapca od susedov. Volal sa Marko a aj napriek tomu, že mal namiesto jednej nohy protézu, sa celé víkendy snažil naučiť opäť bicyklovať. Mal rakovinu, o nohu prišiel práve pre ňu, no pokiaľ mi pamäť siaha, nikdy sa nevzdal. Ani s tým bicyklom, ani v boji o život. Nakoniec síce zomrel, ale ešte predtým sa poriadne popreháňal na dvoch kolesách našou štvrťou. Bol hrdina.

A ja nechcem byť horšia ako on. Nechcem sa vzdať bez boja.

Bezprizorne hľadím na opustený most a očami sledujem niekoľko papierov, čo v zdvíhajúcom sa vetre poletujú sem a tam. Tancujú a prezrádzajú, že tu bol kedysi život a ruch. Predstavujem si, že presne tak isto ako papiere poletujú priestorom nokoľko aj duše ľudí, ktorí tu žili, ľudí, ktorým patrilo toto mesto. Pozerajú sa na mňa spoza rohu či konca ulice a myslia si bohviečo. Azda, že mám šťastie, keď som ešte stále nažive.

Kiežby mali pravdu.

Ja svoj osud vnímam ako výzvu a šancu niečo dokázať. O šťastí sa dá len ťažko hovoriť.

Periférnym videním zachytím v dialke za mostom pohyb. Upriamim tam pohľad, no okrem zástupu suchých stromov a nehybnej vlakovej stanice si nevšimnem nič podozrivé.

Viem, že by som mala byť viac opatrná, okolím sa môže pohybovať kdekto. Bandy lupičov, ktoré okrádajú posledné živé bytosti o všetok majetok, osamotený tulák, zrútený úbožiak s agresívnymi sklonmi, násilník... ktokoľvek. Nemám chuť bojovať o holý život. Nemám však ani silu neustále striehnuť, či sa niekto nezjaví, oberalo by ma to o cennú energiu.

Pre istotu vstanem a rozhodnem sa vrátiť sa načas do centra. Ukryjem sa niekde medzi opustenými ruinami budov a v ceste budem pokračovať až ráno. I tak sa začne čoskoro stmievať, do večera by som ďaleko nedošla.

No len čo sa otočím a urobím niekoľko krokov, vyrútia sa mi spoza chrbta.

Agresori. Zlodeji. Prašivé existencie bez kúska ľudskosti. Spoznávam ich na prvý pohľad.

Okamžite zabúdam na bolesť v nohách a rozbehnem sa krížom cez rozvaliny. Myslím na mapu zastrčenú v zadnom vrecku plecniaka, a aj keď ju mám z veľkej časti bezpečne zafixovanú v pamäti, nemôžem dovoliť, aby sa k nej dostali. Nie oni. Ani nik iný. Je to moja budúcnosť i minulosť, sú v nej spomienky na *neho*, na jeho precízne ťahy rukou, je v nej vpísané oveľa viac ako len názvy miest a pohorí. Je v nej on. Posledný dôkaz toho, že vôbec žil. Môj Noe.

Po niekoľkých metroch ma dobehnú a zrazia k zemi. Dostanem pästou tvrdý úder do líca, silná bolesť ma nakrátko omráči, no rýchlo sa snažím spamätať. Zdvihnem zrak dohora. Nado mnou sa týči mohutný muž. Aj cez vrstvy špinavého oblečenia vidno, že je chudý, prezrádza to aj jeho vyziabnutá tvár, no kostru a šlachy má isto mocné, súdiac podľa sily, akou ma zvalil.

„Daj mi ten vak,“ zavrčí.

Pokrútim hlavou a očami narýchlo prebehnem po ostatných. Vysoká žena, dvaja muži, asi pätnásťročný chlapec. Všetci sú špinaví a značne zanedbaní, stavba ich tiel však nasvedčuje

tomu, že aj jednotlivo by mali nado mnou prevahu. Som oproti nim slabá ako mucha, jasne si to uvedomujem.

Hodnotím situáciu a uvažujem, či mám šancu na útek a či by mal môj odpor vôbec nejaký zmysel.

Nemám na výber.

Muž sa ku mne zohne a ja ho z celej sily kopnem do slabín. Dám do toho kopu všetku energiu, ktorá mi zostala. Pozviecham sa a skôr, ako ma znova lapia, zvrlečiem si plecniak a vylovím z tajného, no pre mňa ľahko dostupného vrecka mapu. Ostatné nestihnem. Ženine ruky ho zachytia a mne neostáva iné ako pustiť ho a ratovať si kožu.

Bežím najrýchlejšie, ako vládzem, preskakujem prekážky, a až keď zahnem do jednej z budov a obzriem sa, mám istotu, že som sa ich striasla. Dostali, čo chceli, nemajú viac dôvod ma naháňať.

Čo si však počnem bez plecniaka, netuším.

Unavene sa zošuchnem popri múre na zem, skrčím sa do klobka a v rukách pevne zovriem mapu. Ako dobre, že sa mi podarilo zachrániť aspoň tú.

Potrebujem si oddýchnuť, utriediť si myšlienky a vymyslieť plán, ako získať všetko, o čo som práve prišla. Ak nič iné, budem musieť zohnať aspoň tablety na čistenie vody. Bez nich prežijem sotva dlhšie ako pár dní.

Došľaka!

* * *

Keď sa upokojím, rozhodnem sa preskúmať okolie. Prechádzam prízemím, zdá sa, že tu bol kedysi hotel alebo nejaká ubytovňa. V jednej časti sa nachádzajú zvyšky pultu, na zemi v prachu klávesnica a monitor počítača, hneď vedľa akýsi zápisník. Zohnem sa, zdvihnem ho a chvatne prelistujem. Samé mená a čísla.

Položím ho nazad a pokračujem ďalej zdevastovaným priestorom. Prebehnem i poschodia. Množstvo izieb s vytlčenými oknami a so zničeným nábytkom. Na stenách zaprášené repliky malieb od známych umelcov, všade náznaky pominutého života. Tu kusy odevov, tam porcelánový hrnček s odbitým uškom či osamotená topánka.

Vyleziem na strechu. Chcem sa len rozhliadnuť, či zbadám ruiny nejakého obchodného centra, v ktorom by som sa mohla pri veľkej dávke šťastia dostať k tabletkám na filtrovanie vody. Premôže ma však únava.

Uložím sa na chladný betón, chrptom sa opriem o zvyšky zábradlia a zaspím s pohľadom upretým na tmavé obrysy ulíc aj napriek úpornej snahe udržať sa v bdelom stave.

Ráno ma prebudí hluk. Niekde podo mnou sa prekrikujú muži. Nazriem cez okraj strechy, no vzápätí sa rýchlo stiahnem nazad. Nestojím o ich pozornosť, akiste by znamenala len ďalšie problémy.

Celé toto mesto je divné. Pohybuje sa v ňom viac ľudí, ako som čakala, ako som si zvykla vídať na severe. U nás som sotva stretla živú dušu a tu aby si človek dával pozor na každom rohu.

Pozviecham sa na nohy a vraciam sa dnu do schátraného hotela. V ústach mám sucho, v hrdle ma škriabe od smädu a aj napriek niekoľkohodinovému spánku sa cítim malátna.

V jednej z izieb počkám, kým sa rozvidnie, za ten čas si obzerám obrazy a prečítam niekoľko článkov v starom magazíne o životnom štýle, a potom vyrazím vpred. Som odhodlaná čo najrýchlejšie pohľadať aspoň nejaké zásoby jedla, niečo na pitie a čím skôr vypadnúť z mesta. Na cestách a v lesoch bude azda bezpečnejšie.

Kiežby som tušila, čo ma tu bude čakať. Obišla by som mesto poriadnym oblúkom a teraz by som chrptom opretá o nejaký starý mílnik vítala nový deň poriadnym dúškom vody.

O niekoľko ulíc ďalej narazím na supermarket. Už na prvý pohľad je jasné, že ho predom mnou vyplienili, no i tak vojdem dnu dúfajúc, že predsa len nájdem niečo pod zub.

Police sú prázdne, v mraziacich boxoch zbadám len niekoľko uschnutých švábov. Všetky potraviny a nápoje sú už dávno preč, presne ako som predpokladala.

Zamierim do ďalšieho oddelenia, aspoň niečo užitočné sa mi predsa musí podariť zohnať.

Vezmem si nový batoh a deku. Zopár kusov oblečenia, ktoré nájdem pohádzané po zemi. Staré časopisy, na ktoré časom sadla hrubá vrstva prachu. Na niečo by sa mohli zísť. Možno na založenie ohňa či ako podložka pod telo, keď počas noci začne primrzáť.

Prechádzam jednotlivými oddeleniami, ktoré sú takmer úplne vyrabované.

Pristavím sa až v časti s hračkami, pri pohľade na látkovú žirafu sa neubránim krátkemu návalu nostalgie. V hrudi, niekde pri srdci, sa mi ostrým bodaním pripomenie pocit zúfalstva, ktorý sa mi tam usadil vo chvíli, keď som ostala celkom sama, a ktorý nezmizol až doteraz. Práve naopak, mocnie každým dňom, každým mojím nádychom.

Otec, nevlastný brat Ben, babka, Benova obľúbená hračka, žirafa Lulu... to všetko je preč. Môj domov je preč. Priatelia sú preč. Škola tiež. I Noe. Neostal mi nik.

Chce sa mi plakať, no na slzy už nemám síl. Vnútrom sa mi rozlieva neznesiteľný žiaľ a ja si od neho nedokážem nijako uľaviť. Niekedy mám pocit, že práve ten ma zabije.

Na chvíľu zabúdam na čas a v spomienkach sa vraciam k svojmu starému životu. Ako veľmi som len nenávidela rané vstávanie do školy, ten príšerný zhon a pravidelné dobiehanie na autobus a ako som zbožňovala hodiny strávené v suteréne

so slúchadlami v ušiach a s ceruzkami v ruke. Rock a kresby, to bol môj život. Komiksové stváranie reality, Cranberries, Pink Floyd, plynutie všetkých emócií cez ceruzky na papier. Páčilo sa mi márneť čas kreslením. Mala som rada tie chvíle samoty, keď prestal existovať okolitý svet a zostalo len moje vnútro, všetky tie veci, čo sa drali na povrch a ja som im mohla dať voľný priechod. Aj Noe si zvykol, že z času na čas potrebujem priestor len sama pre seba, a nikdy nemal problém dopriať mi ho. Nenárokoval si na všetky moje voľné chvíle, netrucoval, ak som ho na pár hodín vytesnila zo svojej mysle a zo svojho života a zavrela sa doma v suteréne. Noe bol fajn chalan. Dala by som všetko za to, aby som mohla byť opäť s ním.

Pomalými krokmi prechádzam cez hračkárske oddelenie a končekmi prstov zanechávam v prachu na polici ryhy. Doplňím ich o niekoľko krivých čiar, symbolov, kriviek tvárí. Posledný výjav, čo mi ostal v pamäti, keď bol svet ešte starým svetom.

Chvíľu naň hľadím, potom ho dlaňou celý rozmažem. Načo zanechávať za sebou stopy?

Zahnem do ďalšej uličky a prekvapí ma, keď tam zbadám na zemi sedieť schúlené dieťa. Musím zažmurkať, aby som si bola istá, že to nie je len hlúpa vidina. Skláňa sa nad nejakými skladačkami, nôžky stiahnuté pod sebou, rukávy na tmavozelenom svetri podkasané, svetlé vlasy uvoľnené z hustého vrkoča jej padajú do tváre. Krátko pozerám na to malé stvorenie a snažím sa odhadnúť vek dievčaťa. Päť rokov či o niečo viac? Zdá sa, že môže mať toľko čo Ben.

Chcem niečo povedať, milo sa jej prihovoriť, no nestihnem. Len čo spravím krok vpred, niekto ma schmatne a v sekunde pocítim na krku studenú čepeľ.

„Čo si jej chcela spraviť?“ do ucha sa mi vnorí zlovestné mužské zasyčanie.

„Nič,“ pípnem. Jazyk sa mi lepí o podnebie, môj hlas znie cudzo. „Prisahám, že nič.“

„Tak prečo sa tu obšmietaš? Také svine, čo by boli schopné okradnúť aj malé decko, spoznám na sto honov. Mám na ne čuch.“

„V tom prípade musíš cítiť aj to, že medzi ne nepatrím. Pust ma!“

„Čo tu hľadáš?“

„Vodu.“

„Neverím, že si taká hlúpa, aby si si myslela, že ju tu nájdeš,“ podráždene sa zasmieje. „Vodu! V supermarkete. Prepána,“ znechutene vyprskne.

„Neviem. Nie, ja... okradli ma. Nič mi neostalo, tak som dúfala, že...“

„Že čo?“ skočí mi do reči. „Že aj ty niekoho okradneš?“

„Mysli si, čo chceš,“ nemá zmysel ho presviedčať, keď mi aj tak neverí, „povedala som ti pravdu.“

„Zabijem ťa.“

„Spôsobíš jej traumy.“ Pozriem na dievčatko. Hľadá na nás veľkými očami a ani sa nepohne. „Myslíš, že by sa jej páčilo vidieť vraždu sotva meter od seba? Pekne detailne?“

Ticho. Žiadna odozva.

Zavriem oči s tým, že toto je moja posledná sekunda. Stačilo by trochu zatlačiť, potiahnuť nožom do strany a život by zo mňa vyprchal tak rýchlo, že by som si ani nestihla prehrať najdôležitejšie okamihy svojho života! Bola by to pomerne ľahká smrť v porovnaní s tým, čím si museli prejsť moji blízki.

Nič z toho sa však nestane.

Ruka s nožom klesne nadol, zovretie povolí. Neznámy ma odsotí a ja dopadnem na zem. Bokom vrazím do police s legom. Poriadne to zabolí. Niekoľko škatúl sa na mňa zosunie a z jedného balenia vypadnú farebné kocky.

Zdvihnem hlavu a pozriem hore. Až teraz mám možnosť vidieť človeka, ktorý na mňa zaútočil. Týči sa nado mnou ako mocný tieň. Pri pohľade do jeho tváre mi zovrie žalúdok v oneskorenej reakcii. Ostré črty, pevne zovreté pery, výrazné oči a pulzujúce svaly na sánke. Som si istá, že keby musel, zabil by ma. Pritom nie je oveľa starší ako ja.

„Strach a traumy sú jej v pätách stále,“ zašomre si sám pre seba, podíde k dievčatku, natiahne k nemu ruky a vezme ho do náručia.

Potom sa otočí ku mne.

„Mala by si čím skôr vypadnúť. Skôr, ako stihnem oľutovať, že som ťa nechal žiť.“

* * *

Odchádza. Sledujem jeho dlhé kroky a zviecham sa na nohy. Od tvrdého pádu na hranu police ma bolí pravé plece. Bolí ma aj líce, do ktorého mi vrazil zlodej. Syknem, keď si popravujem remene plecniaka. Ešte stále cítim na krku chlad čepele, čo ma núti pratať sa radšej rýchlo preč.

Vrátim sa na ulicu. Ponad cestu sa prevažuje hustá hmľa, čomu sa poteším, pretože budem aspoň sčasti krytá a nie až tak veľmi na očiach, ako by som bola za slnečného počasia. Čoskoro sa opar možno rozplynie, rýchle a prudké výkyvy nie sú žiadnou výnimočnosťou.

„Hej!“ ozve sa zrazu za mnou. Spoznávam hlas z obchodu.

Otočím sa, pozriem ku vchodu. Chalan, čo ma chcel ešte pred chvíľou podrezať, teraz na mňa kričí a volá ma späť. Zaváham. Bojím sa vrátiť nazad, no pomyslím si, že ak by ma chcel skutočne zabiť, už by to bol urobil.

Priblížim sa, no nechávam medzi nami odstup niekoľkých metrov pre prípad, že by som musela utekať.

„Čo chceš?“ zavolám.

„Naozaj ťa okradli?“

„Nie, iba som ti chcela obmäkčiť srdce,“ odvrknem plná sarkazmu. „Jasné, že ma okradli, došľaka! Neostalo mi nič. Ani len obyčajná poondiata flaša.“

„Tak poď za mnou,“ naznačí rukou, aby som ho nasledovala, a vyberie sa hlbšie do útrob supermarketu.

„Prečo by som mala?“

„Lebo si v sračkách, či nie?“

„To sme všetci,“ odsekнем.

„Hej, ale niektorí z nás len po kolená, kým iní až po uši.“

Trpko sa zasmejem.

„Nemáš na výber,“ dodá.

„Vždy mám na výber.“

„Fajn, tak sa rozhodni! Dlhá, nepríjemná smrť na následky dehydratácie alebo pohár pitnej vody.“

Tým ma odzbrojí. Nepoviem už nič, len ho poslušne ako baránok nasledujem aj za cenu rizika, že sa možno žením do záhuby.

Vedie ma dozadu, potom schodiskom do suterénu, ktorý kedysi podľa všetkého slúžil ako sklad, a stratí sa kdesi za dverami na jeho opačnom konci.

„Počkaj tu a o nič sa nepokúšaj, trpko by si to oľutovala!“ zakričí a zabuchne za sebou dvere.

Nervózne postávam na mieste, žmolím si hánky raz na jednej, potom na druhej ruke, obzerám sa okolo seba a premýšľam, čo urobím, ak by to bola pasca. Veľa možností mi neostáva, najvyšš tak útek rovnakou cestou, akou som sem vošla.

Minúty plynú a ja začínam ľutovať, že som sem vôbec liezla. Hovorím si, že by som mala radšej odísť. Nepotrebujem problémy, nepotrebujem niečiu pomoc, dokelu. Nejako sa o seba hádam len postarám.

Vtom sa otvoria dvere a chalan podíde ku mne. V ruke nesie pohár vody. Pri pohľade na číru tekutinu naprázdno prehltne. Dokázala by som vraždiť za jeden hlt, a to som pila ešte včera poobede. Nevieť si ani predstaviť, aké musí byť ťažké nemať prístup k vode dlhé dni. Odhodlanie vypariť sa ma v zlomku sekundy opúšťa. Nenávidím sa za svoju ľahkovážnosť.

„Daj si,“ natiahne ku mne ruku s pohárom a kútiky úst vykriví v priateľskom úsmeve.

Bez váhania si ho vezmem a niekoľkými dúškami do seba nalejem jeho obsah.

„Vďaka.“ Opakom ruky si utriem ústa.

„Ani sa nespýtaš, či nie je otrávená?“ spýta sa so zdvihnutým obočím, v jeho hlase poznať náznaky veselosti, ale i prekvapenia, že konám tak dôverčivo. Má pravdu. Som hlúpa a neopatrná. Asi by som mala vyfasovať metál za naivitu.

„Teraz mi to už môže byť jedno, nemyslíš?“ Pokrčím plecami.

„To je fakt,“ súhlasí. Chvíľu si ma vážne premeriava. Mračí sa, očami skúma každý centimeter môjho tela. Cítim sa neisto. Ako na nejakej prehliadke u lekára. Prenesiem váhu z nohy na nohu a čakám, čo sa bude diať.

„Počuj, ty asi nie si odtiaľto,“ povie po chvíli. Tentoraz mi pozrie priamo do očí. Jeho pohľad je zvláštny. Podozrievavý, drzý a zároveň plný akéhosi tepla, ktoré ma na krátky okamih zaskočí.

Prikývnem.

„Tak čo tu hľadáš?“

„Že by stratené šťastie?“ zavtipkujem, avšak v mojom tóne stále cítiť hnev a zatrpknutosť. Nakoniec len porazene rozhodím rukami a povzdychnem si. „Prechádzam tadeto, to je všetko. Toto zaprdené mesto plné podivínov ma vôbec nezaujíma. Najprv ma tu okradli, potom mi skoro podrezali krk...“